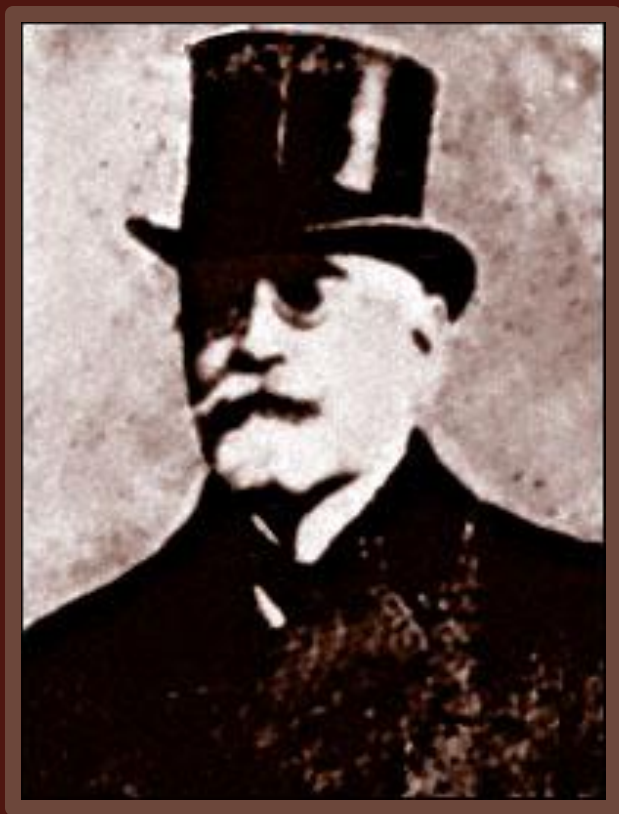

Кость
Левицький:
адвокат, політик,
громадський діяч

Прем'єр-міністр та міністр фінансів

Західно-Української
Народної Республіки

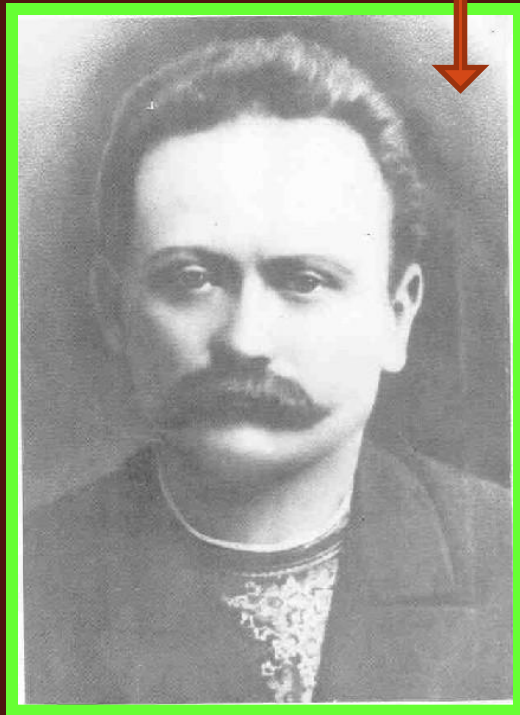
(1859-1941)

Освіта:

- 1866 – 1869 рр. – початкове навчання у Тисменицькій середній школі (нині Івано-Франківська область);
- 1869 – липень 1878 р. – навчання у Станіславській (тепер Івано-Франківській) гімназії. Здобуття середньої освіти;
- 1878 – 1882 рр. – навчання на юридичному факультеті Львівського університету;
- 1884 р. - складання докторату у Віденському університеті;
- 1890 р. – успішне складання іспиту на адвоката.

**Кость Левицький –
студентський активіст**

**Співпраця з Іваном
Франком**

- Член студентських товариств “Академічний кружок” та “Дружний Лихвар”;
- Співзасновник і заступник голови товариства “Академічне братство”;
- Співзасновник і голова товариства “Кружок правників” (1881);
- Учасник другого студентського віча в Коломиї у 1884 р., обраний до президії віча;

Праця на ниві юриспруденції

- 19. 11. 1881 р. – обраний головою товариства “Кружок правників”;
- 1882 – 1889 рр. – адвокатська практика у Львові;
- 1889 – 1900 рр. – редактор українського правового журналу “Часопись Правнича”;
- 1890 р. – успішне складання іспиту на адвоката й відкриття у Львові приватної адвокатської контори;
- 1925-1939 рр. – голова Союзу Українських Адвокатів;
- 1935–1939 рр. – член органу адвокатського самоврядування - Найвищої Ради Адвокатів у Варшаві, редактор видання “Життя і Право”.

Праця Костя
Левицького у
товаристві
«Просвіта»

Співпраця з
митрополитом
Андреєм Шептицьким

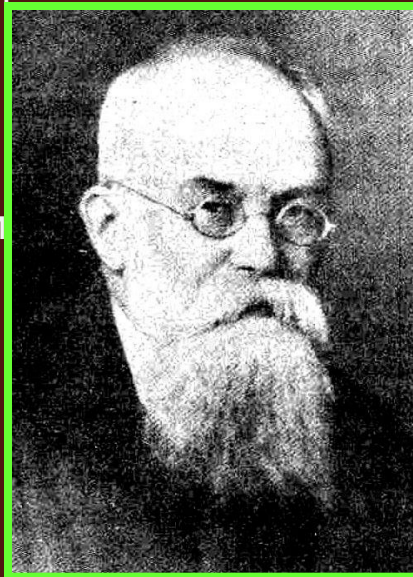
- 1881 р. – заснування родинною Костя Левицького читальні товариства “Просвіта” в його рідному селі Нижнєві на Івано-Франківщині;
- 1882 р. – офіційний вступ у товариство “Просвіта”;
- 1895 р. – співредактор календаря “Просвіти”;
- 1900–1906 рр. – голова Головного віділу (центрального органу) “Просвіти”;
- Червень 1903 р. – голова єдиного Крайового Комітету, який займався будівництвом українського Народного театру у Львові.
- 1908 р. – Костя Левицького прийнято у Почесні члени “Просвіти”;

Діяльність в Науковому товаристві імені Тараса Шевченка

- 14. 06. 1885 р. – вступ в НТШ;
- З 11. 05. 1893 р. – заступник керівника історично-філософської секції НТШ;

Активна співпраця з **Михайлом Грушевським**;

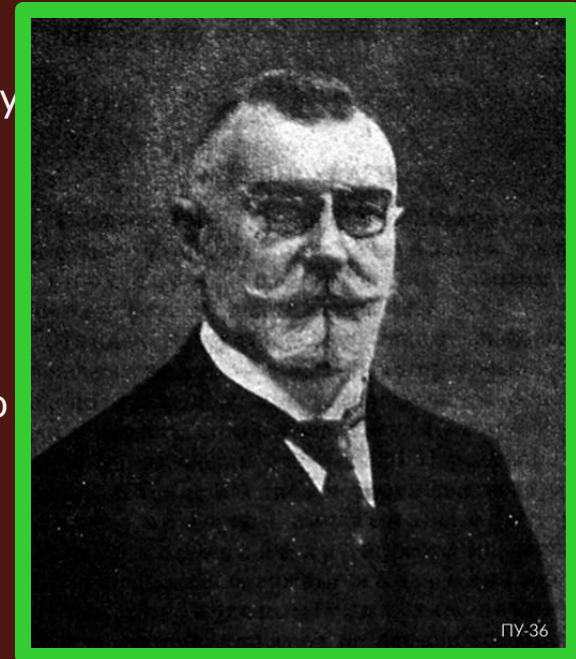
- 1895 – 1897 рр. – посередник у конфліктах НТШ та видавництвом “Діло”;
- 1898 р. – співініціатор проведення реформи статуту НТШ;
- 01. 06. 1899 р. – прийнятий у дійсні члени НТШ;
- У 1890-х рр. – співзасновник і довголітній редактор журналу “Часопись правнича”;
- 1896 р. з ініціативи К. Левицького історично-філософську секцію НТШ було поділено на 2 відділи – історичний і правничий під проводом К. Левицького.
- 26 грудня 1937 р. – прийнято в почесні члени товариства;

Будинок Наукового товариства ім. Т. Шевченка у Львові (поч. XX ст.), якого допоміг придбати товариству Кость Левицький

Економічна діяльність

- ❑ 1883 р. – співзасновник економічної споживчої кооперації у Львові “Народна Торговля”;
- ❑ 1884 р. співзасновник і провідний діяч товариства українських ремісників “Зоря”;
- ❑ 1892 р. – співзасновник “Товариства взаємних забезпечень від вогню, крадіжки та взлому “Дністер”;
- ❑ 1894 р. – ініціатор створення першого українського банку “Дністер”;
- ❑ 1898 – 1939 рр. – генеральний директор Крайового Союзу Кредитового, згодом Центробанку;
- ❑ 1904 – 1939 р. – засновник і постійний голова Крайового Союзу Ревізійного;
- ❑ 1907 р. – ініціатор створення і голова контрольної ради парцеляційного (земельного) товариства “Земля”;
- ❑ 1909 р. – ініціатор створення “Земельного банку гіпотетичного” (1910);

Партійна діяльність

- ✓ 1885 р. – ініціатор створення політичної організації “Народна Рада”;
- ✓ 26. 12. 1899 р. – співзасновник, член президії та президент Народного комітету **Української національно-демократичної партії** (УНДП);
- ✓ 1897 р., 1910 р. – редактор партійних тижневиків “Свобода” та “Діло”;
- ✓ 1902 – 1906 рр. – активний учасник народних віч у Галичині від УНДП;
- ✓ 02. 08. 1914 р. – очолив Головну Українську Раду;
- ✓ 05. 05 1915 р. – ініціатор створення і голова Всеукраїнської надпартійної Загальної Української Ради, що представляла інтереси усіх українців на міжнародній арені.

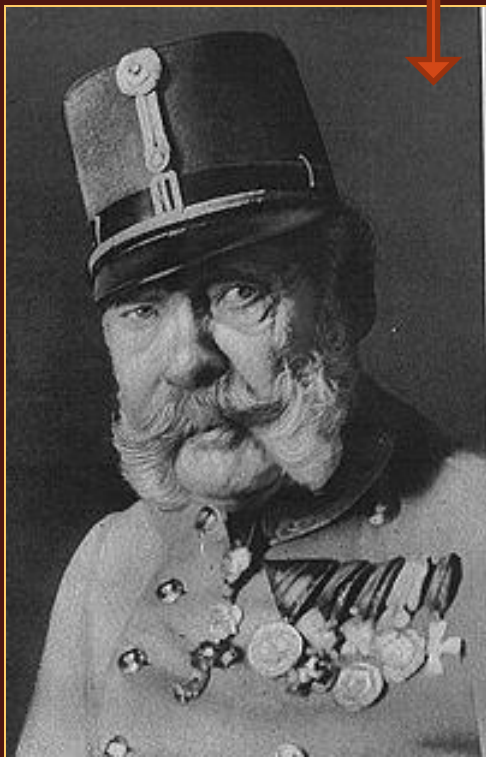

Керівництво Загальної
Української Ради
м. Львів, 1915 р.

Депутатська діяльність

Імператор Австро-Угорщини
Франц-Йосиф I
співпрацював з Костем
Левицьким
у питаннях Східної Галичини

- 1907 – 1918 рр. – депутат Державної Ради у Відні (парламенту Австро-Угорщини) в час роботи XVIII – XX Сесій;
- 1910-1918 рр. – президент українського міжфракційного клубу у Австрійському парламенті;
- 1908-1914 рр. – депутат та голова української Палати Галицького Крайового Сейму – парламенту Галичини;
- Від 1910 рр. – президент українського міжфракційного клубу в Галицькому Крайовому Семі;

Президент міжфракційного українського клубу в Австрійському парламенті (1910-1918)

Робота у комітетах та комісіях:

Управлінська діяльність:

- 24.11. 1910 р. – староста податкового комітету;
- 02.03 1910 р. – другий заступник старости комітету національних справ; обраний до комітету переговорів з економічних стосунків з Угорщиною;
- Квітень 1912 р. – другий заступником голови української делегації з питань Львівського університету;
- Липень 1917 р. – заступник керівника парламентської сільськогосподарської комісії;
- Староста комісії з питань відбудови країни Австро-Угорського парламенту;
- Заступник голови фінансового комітету;
- Заступник голови збройно-економічного комітету;
- 27.10. 1910 р. – обраний до земельної комісії з ліквідації заборгованості та до податкового комітету;
- 24. 06. 1910 р. – обрання до бюджетної парламентської комісії;
- Навесні 1915 р. – член почесної президії Комітету допомоги українським біженцям Галичини, які проживали у Празі.
- 1917 р. – член земельної комісії; член військово-економічного комітету;
- Листопад 1917 р. – член фінансового комітету;
- Грудень 1917 р. – член комісії Рейхсради;
- Липень 1918 р. – заступник голови комітету з питань державних договорів;

Державне управління

Євген
Петрушевич –
учень Костя
Левицького,
Президент ЗУНР

- 19.10.1918 р. – Участь у створенні Української Національної Ради, голова її Львівського (центрального) комітету;
- **Листопад-грудень 1918 р. – прем'єр-міністр та міністр фінансів ЗУНР;**
- Жовтень 1919 р. – 1924 р. – праця в уряді ЗУНР на еміграції у Відні. Спочатку на посаді уповноваженого у справі преси і пропаганди, пізніше уповноваженого секретаря закордонних справ;
- Очолював делегації ЗУНР на міжнародних конференціях у Ризі (1920), Женеві (1921) та був членом делегації ЗУНР на Генуезькій конференції (1922). Водночас очолював Комітет політичної еміграції;
- 1923 р. – після самоліквідації уряду згідно з рішенням Ліги Націй про анексію Східної Галичини, К. Левицький повернувся до Львова, входив до Центрального комітету Українського Національно-Демократичного Об'єднання;
- 30 червня 1941 р. очолив Раду Сеньйорів (передпарламент, із 30 липня 1941 р. – Українська Національна Рада);

Громадський діяч, політик

1. Формування громадсько-політичних поглядів К. Левицького відбувалося під впливом національно свідомого родинного середовища, українських педагогів, народовських громад і студентських гуртків українофільського напрямку.
2. У публічній діяльності К. Левицький поєднував політичну активність з працею в національно-культурних і наукових інституціях, створенням українських економічних і фінансових об'єднань, участю у кооперативному русі, видавничою та публіцистичною роботою, пропагуванням політичних прав і свобод серед широких верств населення.
3. Політична кар'єра К. Левицького була невід'ємно пов'язана з національно-демократичною течією українського руху в Галичині, де він пройшов шлях від рядового члена політичного товариства „Народна рада” до голови Народного комітету Української націонал-демократичної партії, що була найвпливовішою політичною силою галицьких українців. У період керівництва К. Левицького УНДП успішно поєднувала парламентську діяльність з організацією масових акцій на її підтримку. Працюючи в керівництві УНДП К. Левицький докладав чималих зусиль до розбудови партійної мережі й перетворення партії в масовий національно-демократичний рух.

Державотворець

4. Був головою українських міжфракційних клубів в австрійському парламенті і Галицькому сеймі. Зусилля українського парламентського представництва спрямовувалося на зростання політичного впливу українців у державі, залучення важелів державної політики до розв'язання українсько-польського конфлікту, досягнення українцями практичних здобутків у культурно-освітній та економічній сферах.
5. Діяльність у Галицькому сеймі К. Левицький будував на тезі про прагнення українців добитися національної рівноправності й різкій критиці польських політиків за небажання міжнаціональної злагоди. У роки Першої світової війни К. Левицький залишався одним із чільних українських політиків, був головою Головної Української Ради і Загальної Української Ради. На посаді голови першого уряду Західно-Української Народної Республіки – Державного Секретаріату розпочав будівництво молодої держави. Ним були зроблені перші підготовчі кроки для Злуки УНР і ЗУНР;
6. Зосередження в руках К. Левицького ряду керівних посад наділяло його значними **владними повноваженнями**, що інколи порівнювалися сучасниками з **диктаторськими**. Останнє, однак, не було можливим з огляду на демократичний механізм ухвалення рішень і доволі сильне конкурентне середовище.
7. Вся діяльність Костя Левицького носила чітко демократичний характер. Методи досягнення цілей у політичній галузі носили парламентський характер, перевага надавалась мирним переговорам.

- “Німецько-український правничий словник” (Відень, 1920)
- “Історія політичної думки галицьких українців 1848-1914 рр.” (Львів, 1926)
- “Історія визвольних змагань галицьких українців в часи світової війни 1914-1918 рр.” (Ч. 1-2. Львів, 1928-1930)
- “Великий зрив: До історії української державності від березня до листопада 1918 р. на підставі споминів і документів” (Львів, 1931)
- Українські політики. Сильвети наших давніх послів і політичних діячів. Ч. 1–2. Львів, 1936–1937.

**Фундаментальн
і праці Костя
Левицького -
пам'ятки
історичної та
правової
мемуаристики**

Публіцистична спадщина Костя Левицького (книги та брошури)

На юридичну тематику:

- “Наша свобода, або які ми маємо права” (Львів, 1888)
- “Наш закон громадський або які ми маємо права і повинності в громаді” (Львів, 1889)
- “Перший рік парламенту загального голосування (1907–1908)”, (Львів, 1908)
- “Про закон о товариствах і право збору” (Львів, 1884)
- “Що має робити “Просвіта” на основі нового статуту” (Львів, 1892)
- “Про права рускої мови” (Львів, 1896)
- “Про неважність в новім процесі цивільнім. Розвідка з австрійського права процесового” (Львів, 1900)
- “Права національних меншостей” (Відень, 1923)
- “Діяльність нового парламенту в справах податкових” (Львів, 1908)
- “Міжнародна основа справи Східної Галичини (Відень, 1922)

На господарсько-економічну тематику:

- “Про каси позичкові” (Львів, 1889, 1894)
- “Про нові гроші” (Львів, 1892)
- “Про польові пошкоди” (Львів, 1893)
- “Про охорону власності польової”
- “Про шпихліри і крамниці” (Львів, 1893)
- “Придбання нерухомості при екзекуційній продажі” (Львів, 1892)
- “Сільські каси позичкові і щадниці”
- “Про нові спілки господарські” (Львів, 1904)
- “Про спис людності” (Львів, 1900)
- “Закон будівельний для сіл, поменших міст і місточок” (Львів, 1900)
- “Порадник торгівельний” (Львів, 1905)
- “Про рентові оселі або рентові господарства”
- “Про ґрунтовий кадастер” (Львів, 1895)

Пам'ять нащадків

Вулиця Костя Левицького у
Львові

Пам'ятник діячам ЗУНР і Костю
Левицькому в Івано-Франківську

Характеристика особистих якостей Костя Левицького його сучасниками та істориками діаспори:

- “Кость Левицький залізною витривалістю в праці дуже пильно і завзято займався справами. Виявлявся своїм хистом і зумів об’єднати біля себе людей різної вдачі, характеру і переконань, що несуть відповідальність за пильну і витривалу працю на різних ділянках життя, що є ще більшою його заслугою, що не мав він в нашій минувшині взірців для наслідування” (В.Лукич);
- “Нема майже ніякої області нашого публічного народного життя, на якій би не працював для нашого народу Кость Левицький” (редакція газети “Свобода”);
- “К. Левицький у політиці “обережний на всі боки” (О. Кузьма);
- “Кость Левицький був у своїй службі громаді і народові переконаним і щиро відданим демократом, правим і послідовним. Великої уваги викликала швидкість і глибочінь його думки, збережена до пізньої старости, логічна послідовність мислення і в кожній діловій справі – опертя на її правну основаність” (І. Витанович);
- “Ні перед ним, ні після нього ніхто так старанно і всебічно не зібрав у своїх руках усіх ниток тодішнього громадського життя. Він був у тому часі справжнім диктатором цілого українського національного життя” (С. Волинець);

Ювілейна монета НБУ «Кость Левицький»

Характеристики
монети:

Номінал: 2 гривні

Тираж: 35000 штук.

Матеріал: нейзильбер

Якість: спеціальний
анціркулейтед

Діаметр: 31,00
міліметра

Вага: 12,08 грам

Гурт: рифований

Рік випуску: 2009 р.

Автори ескізів:

Володимир Таран,
Сергій Харук,
Олександр Харук.

Автори моделей:

Володимир Дем'яненко,
Анатолій Дем'яненко.

Кость Левицький:

Правила

- “Конституція є гарантом життя та свободи кожного громадянина, держави”;
- “Творити для себе економічні установи може тільки нарід самосвідомий, а дійти до свободи національної – може тільки нарід економічно незалежний, значить заможний”;
- “Сила рідної мови лежить в любові самого народу до мови, бо лише той народ має будучність, котрий любить рідну мову”;
- “ Міжнаціональні суперечності шкодять соціальному, культурному й економічному прогресу й роблять його майже неможливим, і тому всі повинні бути готовими співпрацювати над справою національного порозуміння”;

Поради

- “Розуміти своє завдання супроти рідного народу”;
- “Працювати ідейно, щоб дати свою духову лепту для рідного народу”;
- “Ми повинні вибирати на політиків сам цвіт нашої інтелігенції”;
- “В політиці треба брати, що можна і поки час, щоб не було запізно”;

Дякую за увагу!

© **Ірина Василик,**
кандидат історичних наук, доцент

Київ, 2014 р.